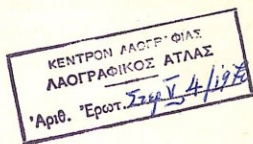

4

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Dec. 1969 / 26-1-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοσμοπόλις) *Δομιανοί*....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Εὐρυτανίας*
Νομοῦ .. *ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κακ-*
καβαῖ. Κινάντη ἐπάγγελμα *Χιδάβειατος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Δομιανοί. Εὐρυτανίας*....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *26*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Χαλιδάου Βασιλείου*.....
.....
ἡλικία. *68* γραμματικαὶ γνώσεις. *ἀπόφοιτος Δημοτικοῦ*.
..... τὸς καταγωγῆς *Δομιανοί*..
Οἰκιστὸν Ἀθανάσιον ἡλικία 82. ἀπόφοιτος Δημοτικοῦ
Πατρὸς Νικολάου ἡλικία 78. ἀπόφοιτος Δημοτικοῦ.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Πατρὶ. τῶν ἀγρῶν. αἱ ἐνδοποιεῖσαι*
ἐνδοποιεῖσαι διεύθυνσις διὰ τὴν βοσκήν τῶν ποιμνίων
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς β) εἰς γαιοκτῆμονας ("Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους) γ) εἰς Κοινότητες δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς τὴν. πωρικόν, εἰς κοινότητας καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν
καὶ κοινότης Θεοδοίου.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ;
Ἡ διαπορὴ γίνεται μετὰ τὸν θάνατον.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

.... *ἀσχοδοῦν εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ γεωργίαν.*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *ναί*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *οἱ γαιοῦχοι.*

κτῆματα δημοπρατοῦνται διὰ μίαν πενταετίαν καὶ ἐργάζονται μὲ δούλους τὴν οἰκογενεάν των.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασι-κατόροι κλπ.) *ἐμπεροὶ* Ποῖα ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

.... *γεωργοὶ ἢ κτηνοφόροι.*

3) Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) *εἰς ὕδωρ* ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Ποῦθεν καὶ Παρέμειναν εἰς τὸ χωριόν*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται .. *οὐκ* .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματεῦτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *ὡς τεχνῖται, μισθωτοὶ, γύφτοι*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλάμιας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

*ὕλην με γαϊούνη κόπρον βοῶν, αἰγοπροβάτων
σημένων, ἔλαιον καὶ ἰθύνων.*

- 2) Πότε ἐγένε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. *Περὶ περὶ κατὰ τὸ 1951.*

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. *Χρησιμοποιεῖται μετὰ τὸ 1951.*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποίως κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. *ἡ προμήθεια ἐγένετο ἐκ τῶν ἐμπορίων*

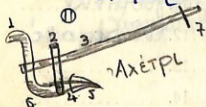
καὶ κατὰ δύο ὅπως καὶ ἡ χρησιμοποίησις τούτων ἐγένετο ἐν τῇ περὶ κατὰ τὸ 1951.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χειροκίνητο 4. προδυνάμιον κλειδί ... 10.

2. ἐλαστικόν 5. ὄνι (σιδηρὸν) 8.

3. σταθὰρι 6. κουντούρα 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;)

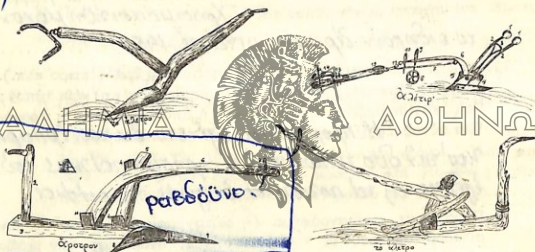
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνισμού
.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκεύαζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Χαλιδάου Βασίλειος, Τρίκας Γεώργιος, Ντελῆς Σπολιανός, Παπαγεωργίου Δημήτριος καὶ λοιποὶ χωρικοὶ.....
.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ἰδία ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὴν προσηγορίαν.....
2. βελίδαν μέ. τὴν προσηγορίαν 12. τοῦ παραβ-
3. λου. τρισημοῦ 8. > θκυῶ..... 13.
4. 9. 14.
5. 10. 15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι... ἐνέκασεν ἦτο τὸ αὐτὸ δι' ὅλους...
ποῖς χρῆσι...

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ὁρθογώνιον...

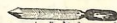
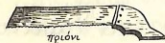
παρὰλληλόγραμμον ἐν ὕδατι ἐκείνῳ.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου, ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

σκεπάρνι, ἀρίδα, πριόνι, ξυλοφαῖ, σκαρπέλλο ἢ
ζουμπλάρι

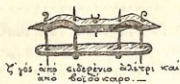

ρινι ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

σκαρπέλλο ἢ
ζουμπλάρι

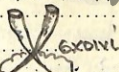
- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βοεζ.....
καὶ ἡμίονοι
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; δύο ζῶα.....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός.....

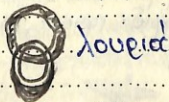
Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ., λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

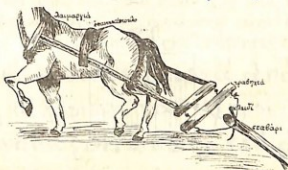

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζεψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

ἐκαστέρωθεν τοῦ ζυγοῦ, ὅτι χύρα καὶ τὸ

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ, ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ὁ ἐκείτοτε ἰδιοκτήτης.....

καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν).....

ὡς ἀνεβέρθη καὶ ἀνωτέρω ἢ ζεύξαι ῥίθεται διὰ τῶν ξυλῶν αἰετοῦται προσδεύονται ἐν πᾶν λαίμου πῶν ζυγῶν.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ἢ καὶ ἀνωτέρω.....

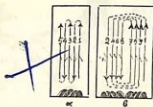
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Με σχοινί (τριχιά) τὴν ὁποῖαν δύναιτο δεμένον εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων καὶ με μεγκλί θέρμα (λούρα).....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὡς εἰς σχεδιάγραμμα... α

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίες, νταμιές, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

σπορίες

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

με αὐλακιάν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ ἔκον. μεγάλου κλίσου οἱ ἄροτροι χέρονται πλεονα

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: κάθετῶς, πλαγίως, βαθιά κλπ. καθετῶς καὶ πλαγίως

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. . . καθέτω . . εἰς . . πεδινὰ . . μέρη . . (λακκὰς) .
 καὶ . . πλατύνω . . εἰς . . ἐπικλινῆ . . ἐδάφη . . (πλάτη)

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. . . Κατ' ἀρχαίς ἐγίνετο τὸ ὄργωμα . . ἐν βυνεαίᾳ . . μετὰ ἀπὸ . . τοῦ περιπαύματος τοῦ γύρισματος καὶ τέλους ἢ . . σπορᾶς . . κατὰ τὸ φθινόπωρον . . ὁ εἶτος . . καὶ ἀραβόειτος τὴν ἀνοιξίαν

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἢ . . χλωτέρω . . ἄλλοι . . μέ . . μεγαλύτεροι . . πρόσχῃ . . εἰς τὸ γύρισμα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν

ἔτι . . ἐν ἔτει

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; . . εἰ τοῦ κριθῆς . . ἕνα ὄργωμα . . τῶν δὲ λοιπῶν τρία . .

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;

.... τὸ δισάκι . . καὶ . . ὁ . . τρουβάς . . παλὴ φορὴ καὶ ἢ . . ποδιά . . τῶν . . γυναικῶν

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *τὸ ναθερείμα τοῦ δένου*

*ῥήγναι με' τὰ πόδια, τσατί' ναί' με' τὸ ναθερείμα
ἐργαλείον ὀνομαζόμενον βινέτρα...*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *τὸ μερμερὶ πωρόφια πού' εἰς ἐδάφος εἶναι*

ῥέπειον ῥήγναι με' ἐβείρηνα, φέληνα...

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ τοῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρώτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 διὰ. εὐάφρους. καὶ. εὐάλιους. τοῦ. ἀγροῦ. ἢ. τοῦ. κή-
 πο. χρησιμοποιοῦνται. τὰ. κατωτέρω. ἔργα. ἢ. τοῦ.
 καδμάς, .. ἑκαλιετήρι. καὶ. τὰ. πτα.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 .. οἱ. οὐδοί. εὐάφρους. εὐάλιους. καὶ. ἀφροῦ.
 .. εὐαλιεταί

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἶδους. Λόγω. τῆς. μεγάλης. ποσότητος. ὕδατος. εἰς. τὰ. χωρία.
 τὰ. οὗ. ἐπὶ. ἐν. τῇ. μέν. φασ. καὶ. ἐκ. τῆς.
 πρὸ. τοῦ. 1920. (ἢ. σήμερον) ἡ. καλλιέργεια. τῶν. γεωμή-
 λων. ἐσπέρνοντο. ἢ. ἐφυτεύοντο. εἰς. αὐλάκια. ἢ. πρασιές. (βραγιές)
 καὶ. ἄλλως. ἔργα. τοῦ. 1920. καὶ. φτεῖνται. εἰς. κοιλάδας. (γούνας)
 ἀπέχουσαι. ἢ. μί. ἐκ. τῆς. ἑλ. περὶ. ἑκατοστῆς. ..

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
 ἔσ. περὶ. τοῦ. 1920. καὶ. φτεῖνται. εἰς. κοιλάδας. (γούνας)
 ἀπέχουσαι. ἢ. μί. ἐκ. τῆς. ἑλ. περὶ. ἑκατοστῆς. ..

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως. ἔργα. τοῦ. 1920. καὶ. φτεῖνται. εἰς. κοιλάδας. (γούνας)
 ἀπέχουσαι. ἢ. μί. ἐκ. τῆς. ἑλ. περὶ. ἑκατοστῆς. ..

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

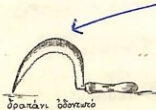
α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

με δρεπάνι, δοντωτό, καὶ θερίζουμε
φαλδί κατὰ τὴν ἐσθκὴν τῆς πεύκης

1917

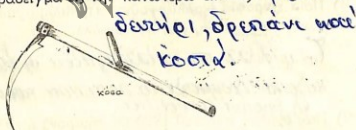

Ἐὰν ᾖσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Εἶναι ἐν κρίσει μόνον τοῦ ἀνωτέρω
δρεπάνι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). με κλα-

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

τοῦ δρεπανιοῦ δοντωτὴ καὶ ὁμαλὴ τῶν
λοισκῶν

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἐξ αἰ. ἀνωτέρω ἐκίματα

5) Ποῖος κατεστεινάξεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) Ἡ προμήθεια τῶν ριζοκλάνων...
ἐκ τοῦ ἐμπορίου.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμός με τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιδῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Χρὶς τῆς ἐκρίζωσης μόνον τῶν
ρεβιθιδῶν.....

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) με τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. Ἐθερίζοντο καὶ θερίζονται περίπου...
13 (ἑκατοστὰ) πόντων ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....
Ὁὐ μένουσιν

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; Οἱ ἴδιοι θερισταὶ ἀποθέτουν...
πρὸς χεριές ἐκ τοῦ ἐδάφους.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς).....

Πολλὰ ὁμοῦ χεριές καὶ τὰ σταχυὰ εὐρίσκονται
πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λούνται ἀγκαλιές.

..... **χειρόβολα**

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῖαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ;

Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ οὐκί...
ἐπαγγελματῖαι

- 2) Πῶς ἡμεῖνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ἐκκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὁμορολογίαν)

Ἐκτεφώνουν με ἡμερομίσθιο (μεροκάματο)
καὶ διὰ τῆς ἀλκοολοποιΐας... τὸ ἡμερομίσθιο
ἦτο ἀνταλὸν τῆς συμφωνίας μετὰ παρο-
χῆς καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον φαγητοῦ

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

Μόνον εἰς τὴν μέσσην ἐφύκοντο με τῶνας...
Οἱ γυναῖκες προεφύλασσον καὶ ταῖς χεῖρας
διὰ ἐιδωλῶν τριαντῶν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;
 Συνήθως ὁ θερισμός ἄρχιζε καὶ ἀρχίζει τὴν δευτέραν οὐτίς ὥστε τὸ θερίσμα νὰ τελειώσῃ κατὰ τὸ Σάββατον
- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Ἐτραγουδοῦσαν πολλὰ καὶ διάφορα ὡς τὴν ἱκόκλην, ὅλα τὰ παλαιὰ, Ἀγγελισμὸν ὑπὲρ ἡ μάννας σου, μιὰ μετὰ ἑκάστης βδομάδας κλπ.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

Ἀφῆνουν εἰς τὴν ἀρεθὴν τοῦ χωραφιοῦ λίγα στάχυν ἀθήριστα

.....

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

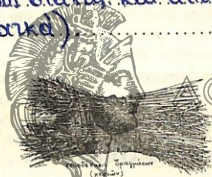
Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο καὶ γίνεται αὐτὸς ὡς μετὰ τὸν θερισμὸν

.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουσιδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτια ἐδένοντο ὑφ' ἰδῆς ἐργατοῦ...
 ὁ ἄνθρωπος εἶχε καὶ ἔχει πέντε ἐμ. ἐξ. χειρὸς...
 βολα, ἐδύνοντο καὶ δύνοντο δὲ ὑπὸ τοῦ...
 ἰδίου αἵτου ἁπλοῦ ἐπιρριζωθῆ. (κερριζωθῆ)...
 καὶ ὑφρανθῆ (μουκερῆθῆ) δ. αἵτω πλέκεται
 ἀπὸ τοῦ στάχυ. καὶ ἀποποιεῖ τὰ δέματα
 ..(δεμάτια).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Συνεκεντρώνοντο καὶ συνεκεντρώνοντο εἰς...
 ὀρισμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ ὅλα τὰ δεμάτια
 καὶ ἐρίετο ἢ ἀθροίζοντο.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. ἔρων. ἡλιωίαι
 82. ἐκὼν. ἐν θυμῷ τοῦ. τὴν. καλλιέργειαν. τῆς
 κατὰ τὴν. τὸ. δὲ. φύτευμα. ἐγένετο. καὶ. γίνεσθαι
 κατὰ τοῦ. Ἀπρίλιον. μήνα.

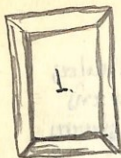
- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρον κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. ἔγινετο. καὶ. γίνεσθαι. διὰ τῆς. τῶν. τῶν.
 ... Περιγράψαι... ἀναγρῶν.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Μόνον. καλλιέργεια
 τριφυλλιοῦ. καὶ. βίκου. γίνεσθαι. τὰ. τριφύλλι.
 εὐεργυνεῖται. περὶ. τοῦ. μέρος. τοῦ. μαρτυρῶν, ὅ. δὲ..
 βίβω. τὸ. φθινόπωρο. κόπτεσθαι. διὰ. τῆς. κοσιᾶς,
 ξηραίνεσθαι. ἐκ. ἴδια. μέρος. δένεσθαι. δεμσίαια
 καὶ. μεταφέρονται. εἰς. ἀχυρῶνες
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ με ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). δὲν. εὐαλλιεργεῖτο. ὁ. σανός.

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Μαγεύονται με την εστράφη (τόση) να είς ουρανός... και δένεται εις μπελλες (κρού τοποθετηθῇ. ἔντὸς ζυλίνου ιαθωκίαν (βάλλει. ὁχῆμα παραπλεύσει).

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. **Καὶ ἀρχὴς συνεκεντρώνονται εἰς τὸ χωράφι... καὶ μακρόν μεκαλῶνται εἰς τὸ ἀλώνι...**

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τίνος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρὸν ὕπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; **Τόπος δὲ ὑπάρχει εἰδικῇ ὁροσφῇ. Ἡ τοποθέτησις γίνεται μετὰ καθωρισμένο τρόπο...**

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνάγκη εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι; **Ἐνῶντο ἐνέταθεν ἀλώνια διὰ τοῦ ἀλω-νισμοῦ ἐν δὲ δημητριακῶν...**

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; **Ἐξωθεν τοῦ χωρίου καὶ ἐν μέ-σῳ ἐν κερῶν (εἰρακῶν)...**

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκει εἰς πολλές οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

ἀνήκει εἰς ἓξ ὅλους τοῦ πατριάρχου, ὁ δὲ...

ἀλώνισμός παρασκευάζεται διὰ τῆς σειρᾶς μεταφορᾶς τῶν δεματιῶν εἰς τὰ εὐφώνια. ὁ δὲ χρόνος

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;
ἀρχαῖου τοῦ... 10... ἀρχαῖου... (πρώτου ἔτους).

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

ἀλλήλων χωματάλων καὶ πετράλων. Τώρα υπάρχουν μόνον...

Πετράλων...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ σπυρίθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

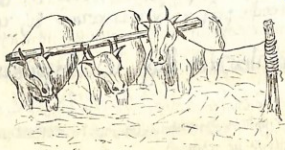
ἡ καθαριὰ τοῦ στρώματος καὶ ἡ καθαριὰ τῶν κόρων εἰς τὰ χωματάλων καὶ εἰς τὰ πετράλων καὶ εἰς τὰ χωματάλων καὶ εἰς τὰ καθαριὰ διὰ...
κόρου βοῶν. (κοινὴ βουτιά)...

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

εἰς ὠρισμένην ἡμέραν, ἀρχίζει ἔμω... μέ...
τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
 Τοποθετοῦν καὶ τὰ δέμας τὰ μετὰ τὰς ἐλάκας πρὸς
 τὸν ἐκλωνέστατον (ἐκτροφεὶ) καὶ κατέστην κήρυ-
 ν καὶ τὰ δέμας τῶν δέματιων μετὰ τὴν κήρυ-
 θόλῳ.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

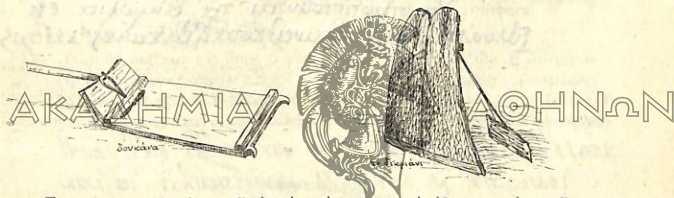
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νιστοῦ ἐύκλινος στῦλος, ὡς καὶ δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς
 στρούλουρας, δουλκή, βουλκή κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ὡς ἐπὶ τὸ πικρὸν διὰ τῶν ἵππων ἐλλείπει...
 τοῦτων ἡμῶν καὶ θύων τοποθετοῦν ἐκτρο-
 φή καὶ περιφέρεται τὰ ζῶα κυκλικῶς.....
 μαζεύονται καὶ ἀπλώνονται.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλείς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικῶς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἑν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Μόνον τὰ βρώσιμα
~~ἐκ τῶν~~ μετὰ χεῖρια τραθεύονται...
λεῖψαν μυρῶν ποσειδῶν... τὰ ὑπολοιπὰ
ἦλωνίζονται καὶ ἔλωνίζονται διὰ τῶν
θανιέρων ζώων...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

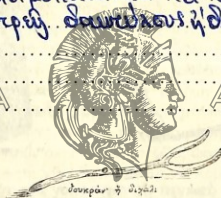
Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου καὶ
διαρκῆ μερὶ τὴν ὥραν τοῦτου καθ' ὅτι
τελευτᾷ ἐντὸς μεσῆς ἡμέρας.....

- 12) Ποία ἄλλα ἄλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χρησιμοποιεῖνται τὰ δικούλια ἐκ
ξύλου μετρεῖ δουκράνι ἢ δικάλες λείους.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

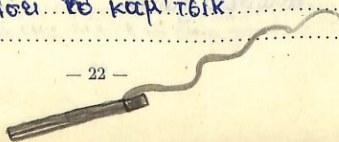

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἄλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

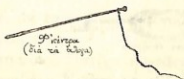
Ναὶ.

- 14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἄλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχού φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ἦτο ἐν χρῆσει τὸ καμ' τσίκ.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. **Ποράνεται μίαν παρὰ τῆς δημοτερικῶν γίνεται μίση στρώσει καὶ τὸ ἀλωνίσμα γίνεται ἐπὶ μίαν μόνον ἡμέραν.**

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
... 6 τέμματα ...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. πασπαλῆδες, καλούμενοι ἀλωνισταὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν. **ὅταν ἔχῃ ἰδικὰ του ἄλογα, ὑπῆρχον ἄλλοτε καὶ οἱ ἀλωνιάτες βλάκας ἢ χωριμοὶ πού θιέσκειν ἄλογα.**

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). **κοπάνισμα διὰ χονδρῶν ξύλου (ἐστὶ μύημα)**

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; **ἐκ ξύλου δρυὸς μήκος 1 μέτρο 15 πόντους. κόπανος**

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.).

Χρῆσις κοπάνου. μόνον ἐξ
τῶν αὐτῶν. γίνεται τῆς φασκῆς καὶ τῶν ρεβιθιδῶν

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνεμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; Μόνοι ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκο-
γενείας καὶ κανενὸς ξυνοικοῦ ἀμειβομένῳ.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων.; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) **τὸ κοπάνισμα ἐγένετο ἐπὶ ξύλου καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ ξυκοκίβρι. τῶν βρεθάνων καὶ τῆς φουκῆς.**

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποῖα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; **κατὰ τὸ εἰλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐλέγετο, καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια μόνον. π.χ. ἀπλωνε καὶ φέρε-φέρε ἀπλωτοπατατου τοῦ τοῦ κισσαναῖ, γρίψο-γρίψο.**

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) **ὅτε ἐγενε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς, ὅτε γίνετα πᾶρα.**

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. **ὅτε ἐγένετο εἰδικὴ ὀνομασία διὰ τοῦ ἀπλωνισμοῦ, σταχὺς, τὸ ἐργαλεῖον μὲ τὸ ὅποσον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα λέγεται... δκούλ... ἐλέγε σχῆμα κατωτέρω...**

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. **Ὁ θεμιτακτεμένης**
χωρὶς ἔχει δὴμα ἐπὶ μακρῇ, λότ' ἐκινώσας τον. (ἐσφερῶν)
καρφώνεται μακάρε ἢ κλαδευτήρι διότι κυβέσσου
ὅτι ἐξαφανίζονται οἱ διδ. βολαι. (κοινῶς καρφώ-
νται δ. διδ. βολαι.).....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. **Μέ. τὸ ἀνωτέρω**
δκούλ. καὶ ἐκὰ τέλοθ' ὅταν ἀποχωρήσῃ. πρῶτ'
ἀκίωρ. μέ. τὸ κατωτέρω φτυάρι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Ἄνδρος καὶ γυναῖκα καὶ οὐκ εἰδικὸς λιχνιστῆς
ἐπ' ἀμοιβῇ.....
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἶς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Τὰ σταχῶα τὰ δροῖα παραρῖνον. μετὰ τὸ λίκνισμα
λέγονται κοντρίδια. ἀποχωρίζονται μέ. τὸ ρφόνισμα
.....
.....
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῆσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

..... *Φεύτερον ἀλώνεμα διὰ τὴν ἀποφλοίωσιν*
τοῦ βίτου δὲν ἐγένετο, ὅτε γίνεται πύρα

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

..... *Μετὰ τὸ δριμόνεμα*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

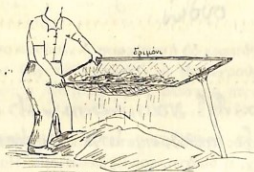
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλαιο-δερμάτινο

κοῦρος ἢ ἀριλέγος

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Μεθοδεύεται ῥητάει
μόνον διὰ τὸ ξιφιδόμασση με ξιφιδόνι περμένον
ἐν τῷ φύσμα δυνατοῦ κνέμου διὰ νὰ ἀποχωρι-
σθῇ ἡ αἰὶ δ αἰκρὴ κπὸ τὰ ὑπολοιπὰ ἀχρεῖα εἶδη

ρέμονι

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἂνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

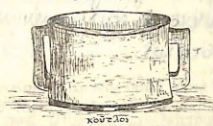
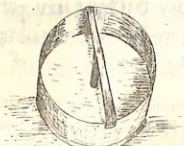
Ὁὐ σχηματίζεται σωρὸς
ἀλλὰ κατ' ἐξῆς ἐνὶ διαφύῃ τὸ ξιφιδόμασση
ὁ σῖτος βαρύνεται μέσῃ δὲ δακτυλῶν καὶ μετὰ
φέρεται μετὰ τοῦ θύσου ἢ ῥημένους εἰς τὰ εἰς τὴν
θῖον τῆς ἀδυνατίζον εἰς τὰ ἀμπάριε τὰ δνοῖα
ἀπὸ πρὶν τὰ ἔχουν καθεαρίζει ἀπὸ τὸν παλαιὸν
ῥῖτον κ.λ.π.

- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην.

οὐδὲν

γ'.1) Ποῖα ὀφειλάι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθούν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). **Ὁ ἀλωναίτης**
ἀνάλογον τῶν δεματικῶν. ἔπλευνε καὶ αὐτὸς ἀντίστοι-
χῆς διαδόχου βασιλεῖς ἢ υἱοῦ. Κατὰ τὴν Κορινθίων.
περιεφέρετο τὸ κυριό. καὶ ἐμάζανε τὸ εἶδος του. τὸ εἶποιον
ζύριζε μὲ τὸ σταγίρι.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

.....
.....
.....
.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν, τὰς σχετι-
κὰς συνθηκὰς) **Ἡ ἀποθεμνευσις ἐγένετο καὶ γίνετο**
εἰς τὰ ἀμνηρία καὶ νοῦθονα ἀλλοῦ.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἐξ τοῦ ἀκυρώματος ἐν τῇ τοῦ
 κυρίου ἢ ἐξ τοῦ ἔργου εἰς καλὴν ἐξέδοξον..
 Δὲ μὲντοι προσεκή. ἐξ τοῦ καὶ μὴν εἰδέκεται διὰ τῆς
 ὁμοφύας. νῦν ὁμοφύας

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦ καλυτέρου στάχυς ἢ μετὰ τὸ ὁλῶνισμα ;

Ἡ διαλογὴ ἐγίνετο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ.....
 θερισμοῦ ἐκλεγομένων πρὸς τοῦτο οἱ καλύτεροι
 σταχυοί.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ. ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

25. Μαρτίου.....

τὴν νύκτα τῆς Ἀναστασεως.....

Νύκτα τῶν Χριστουγέννων.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

τὴν ἑσπέραν τῆς 25^{ης} Μαρτίου ἐξ τοῦ ὁδοῦ.

τοῦ κυρίου. τὴν νύκτα τῆς Ἀναστασεως ἐξ τοῦ...

Προσέλιον τῆς Γενεμίσας τὴν 12^{ην} ὥραν τῆς...

μεσάνυχτα καὶ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων
 ἐξ τοῦ Προσέλιον τῆς Γενεμίσας.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..... φανός.....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

..... τα παιδιά του σχολείου.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ;

..... τα συλλέγουν
..... εϋ του δάσους τα παιδιά.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

..... Η διοργάνωσις γίνεται εσωρόν εν αδει αθηναίων
..... αθλητών τμήμα εις την θέσιν όπου έβαιζαν
..... προσαναμματα (καλούς έλατων ξερών).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι επικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

.....

.....

.....

.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

.....

.....

.....

.....

Δομιανοί 26-1-1940

Πρὸς

Τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν
Κέντρον Ἑρμῆως
Τῆς Ἑλληνικῆς Παρχαρίας
Ἀναγνωστοδούλου 14
Ἀθήνας

Ἐχομεν εἰν εἰμὴν νὰ ἀποδεξώμεν εἰς ὑμῶν
συνηκμένως ἑρωτηματολόγιον διὰ τὸ περὶ
ἐρχομῶν τὰ χρησιμοποιοῦμενα ἐν τῇ χωρίῳ
Δομιανοῖ δόξαντες συμπληρωμένον καὶ τοῦ
συνοδότην καὶ Ἰωάννου Κασσαβῆ καὶ νὰ
ἀποσταλέωμεν εἰς τὸ κατ' ὑμῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Διηγεῖται τοῦ σχολείου

Κοινοδοῦντες

Ἐκδοσθησὶν Ἀ' Περιφέρειαν
Ἑρμῆως